

Nederlandse Vereniging voor Belgische Herdershonden
Informatie van en door de NVBH

Laekense teef

Inhoud

Oorsprong en rasbeschrijving van de Belgische Herder	5
Aanschaf van een Belgische Herder	6
Wat heeft u verder nodig	8
De pup mee naar huis en nu	9
Wennen aan de bench	11
Zindelijk maken	11
Algemene tips bij het opvoeden	12
De Nederlandse Vereniging voor Belgische Herdershonden	13
Lid worden	14

Tervuerense teef grijs

U.B.

Oorsprong en rasbeschrijving van de Belgische Herder

Oorsprong

Rond 1880 waren er in België een groot aantal honden die als schapenhoeders dienst deden. Zij hadden behalve het hoeden ook een beschermende taak, zowel van de kudde als het huis, het erf en de baas. Deze honden waren toen nog qua type en beharing uiterst verschillend. Onder toezicht van de Belgische professor Reul is een groep liefhebbers toen begonnen om deze honden in kaart te brengen. Deze professor Reul, die werkzaam was aan de veeartsenschool in Creghem, wordt gezien als de pionieren-grondlegger van de Belgische Herder.

In 1891 werd in Brussel de Club du Chien de Berger Belge opgericht en op 15 november van dat jaar organiseerden zij een bijeenkomst waarop 117 honden kwamen. Professor Reul selecteerde uit deze groep honden, naar zijn idee de allerbesten, zodat men in de jaren daarna door fokselectie een eerste gedetailleerde rasstandaard kreeg. Deze groep honden bestond toen nog uit 3 vachtvariëteiten: ruwharig, langharig en kortharig.

In 1901 werden de eerste Belgische Herders in het stamboek van St. Hubertus opgenomen. In de jaren die daarop volgden is telkens veel discussie geweest over de vachtvariëteiten en kleur. Maar over de bouw, zijn karakter en werklust is nimmer een discussie geweest.

Rasbeschrijving

Dhr. Pollet (medeschrijver van de herziene rasstandaard) heeft het ooit als volgt omschreven:

'De Belgische Herder is een middellijnige hond, met harmonische verhoudingen, die elegantie paart aan kracht. Hij is middelgroot, droog en sterk bespied, inschrijfbaar in een vierkant, rustiek, gewend aan het openluchtlevens en gebouwd om te weerstaan aan de zo frequente weersveranderingen van het Belgische klimaat.

Door de harmonie van zijn bouw en zijn fier gedragen hoofd moet de Belgische Herder de indruk geven van sierlijke kracht, hetgeen het erfdeel is geworden van de geselecteerde vertegenwoordigers van het werkhondenras.

Een waakzame, actieve hond, bruisend van vitaliteit en altijd bereid om tot actie over te gaan. Zijn levendig en alert temperament en zijn zelfverzekerd karakter, zonder ook maar enige vrees of agressiviteit, moeten blijken uit de houding van zijn lichaam en de fiere en opmerkelijke uitdrukking van zijn fonkelende ogen.'

Inmiddels kennen we 4 soorten Belgische Herders:

- **De Groenendaeler:** langharig, geheel zwart
- **De Laekense Herder:** ruwharig, rosgevlamd met zwart masker
- **De Mechelse Herder:** kortharig, rosgevlamd met zwart masker
- **De Tervuerense Herder:** langharig, ros- of grijsgevlamd met zwart masker

Zijn veelzijdigheid maakt de Belgische herder tot een echte allround-hond, een hond voor vele doeleinden geschikt. Natuurlijk is hij een trouwe kameraad en huishond, maar juist door zijn werklust en temperament zou het zonde zijn om hem alleen hiervoor te houden. Gezien het grote aanbod aan cursussen en verenigingen is het mogelijk om voor elk wat wils te gaan trainen met de

Belgische Herder. Van Gedrag & Gehoorzaamheid, IPO, Agility (behendigheid), Flyball, maar ook bijvoorbeeld als reddingshond is de Belg uitermate geschikt. In Nederland worden de belangen van de Belgische Herdershond vertegenwoordigd door de Nederlandse Vereniging voor Belgische Herdershonden: de NVBH.

Aanschaf

Mede door deze eigenschappen en zijn aantrekkelijke uiterlijk is de Belgische herder al jaren een populair ras. Aan populariteit kleven ook nadelen. Om populariteit kleven ook nadelen. Om zoveel mogelijk honden tegen geringe kosten te verkopen, wordt er nog te vaak en te veel gefokt met ouderdieren die niet geschikt zijn voor de fokkerij. Hierdoor neemt de kans op verspreiding van erfelijke gebreken en afwijkende karakters in het ras toe. En dat is jammer. Een hond met een stamboom houdt niet automatisch in dat deze weloverwogen gefokt is en op zijn gezondheid gecontroleerd is. Indien u overweegt een Belg aan te schaffen, koop dan niet overhaast. Lees boeken, kijk op internet en neem natuurlijk contact op met de NVBH. De fokkers die aangesloten zijn bij de vereniging voldoen aan bepaalde kwaliteitseisen, de ouderdieren zijn gecontroleerd op o.a. heupdysplasie, hun gedrag en hun uiterlijke kwaliteiten. Tenslotte toetst de Fokkerij Toets Commissie de combinatie van beide ouderdieren. Bij een positief advies is een gezonde, goede basis van een toekomstige pup beter gewaarborgd.

Mechelaar beoefent IPO

Mechelaar teef

Nesten geboren bij fokkers met het certificaat NVBH-fokker voldoen aan de door de rasvereniging gestelde normen op het gebied van gedrag, gezondheid (HD) en uiterlijk. Ook tekent men een koopcontract waarin afspraken staan voor beide partijen. Zorg dat u bij meerdere fokkers gaat kijken, wacht liever een paar maanden op een pup van een betrouwbare fokker dan een pup te kopen waarvan u de achtergrond onvoldoende of helemaal niet kent. Ook bemiddelt de NVBH bij honden die door omstandigheden herplaatst moeten worden. Het gaat hier om honden ouder dan 6 maanden die een nieuw tehuis zoeken.

Wat heeft u verder nodig?

Wat heeft u nodig als u een pup aanschaft en wat zijn de kosten? Buiten de aanschafkosten van uw pup, dierenarts en inenting, heeft u o.a. de volgende zaken nodig:

- een goede lederen riem, die de lengte heeft die rondom uw eigen lichaam past, van schouder naar beneden onder oksel door. Dit is meestal ca. 1,50 m. Zo kunt u als de hond losloopt gemakkelijk de riem over uw schouder hangen en heeft u de handen vrij (ca. €20,-)
- Een halsband, liefst met gespje

Laekense pups

-
- verstelbaar in grootte (ca. €10,-)
  - Een hondenkussen of zogenaamd vetbed, dit is een makkelijk uitwasbaar, vochtopnemend (nep-) schapenvachtje (ca. €15,-)
  - 2 voerbakken op in hoogte verstelbare standaard, metaal (ca. €12,50)
  - Een bench, formaat ca. 107 x 68 x 75 cm is doorgaans groot genoeg voor een Belgische Herder (ca. €75,-)
  - Veilige speeltjes! Dit hoeft niet perse van een dierenspecialzaak te zijn. Een oude sok of spijkerbroek in een knoop kan ook heel leuk zijn. Plastic gaat vaak erg snel kapot, vraag in de dierenspecialzaak naar een Kong of dergelijk veilig speelgoed. Ook een

veilige kluif. Er zijn speciale, waarvan het veilig is om een stuk door te slikken. Veelal krijgt u van de fokker een speeltje mee uit het nest, evenals voer waar de pup aan gewend is om zo de eerste paar dagen door te komen. Ook krijgt u van de fokker een voedingsschema. Voor de gezondheid is het belangrijk dat u zich aan dit schema houdt. De fokker zal ook de overige bijbehorende papieren verstrekken zoals het eigendomsbewijs, stamboom Raad van Beheer, Europees gezondheidspaspoort en veelal een informatiemap met adviezen.

De pup mee naar huis en nu?

Honden zijn roedeldieren en horen in een groep. Mensen zijn voor honden weliswaar roedelgenoten (door hun inprenting op mensen) maar de pup heeft nog helemaal geen binding met hen. Hij voelt zich werkelijk moederziel alleen. Pups kunnen daarom vaak de eerste nachten erbarmelijk janken. Dit gaat echt door merg en been. Ga er maar vanuit dat u een paar nachten wat minder zult slapen. Maak het hem niet te moeilijk en zet de pup de eerste dagen 's nachts in de bench op uw slaapkamer. Hij hoort uw ademhaling en als hij jankt kunt u de hand door de tralies steken om hem gerust te stellen. Spreek hem geruststellend toe, maar laat u niet verleiden hem eruit te halen. Wanneer hij wat ouder is, kunt u hem naar een andere plek verplaatsen. Een goede leeftijd

Groenendaeler pup reu

---

hiervoor is zo rond de 11 weken. Voordat u naar bed gaat de pup goed uitlaten. In de bench legt u achterin een stuk vetbed, en bij de uitgang van de bench kranten voor ongelukjes.

Wennen aan de bench

Zoals gezegd voelt de hond zich als roedeldier het prettigst in een groep. Dat is hun natuurlijke situatie. Wij laten echter onze honden af en toe alleen. Ongeveer de helft van het aantal honden blijft dit moeilijk vinden. Zij voelen zich onveilig. Soms gaan deze honden spullen stuk maken, ze gaan blaffen of janken, soms worden ze onzindelijk en soms vertonen ze al deze signalen tegelijk. Een goede oplossing is een bench in huis. Deze zijn verkrijgbaar bij de dierenspecialzaak, maar een beetje spuurwerk op internet loont ook de moeite. Het wennen aan zo'n bench al van jongs af aan heeft enorme voordelen:

- de zindelijkheidsstraining gaat makkelijker. Een hond bevuilt liever niet zijn eigen nest, u hoort hem draaien, maar hij zal niet onmiddellijk iets doen, hierdoor heeft u tijd hem op te tillen en naar buiten te laten.
- Wanneer u overdag even niet op de pup kunt letten, zet u hem in zijn bench. Zo voorkomt u dat hij dingen doet die niet mogen. Aan stekkers of meubels knagen bijvoorbeeld. In de bench heeft hij alleen zijn eigen speeltjes.
- U voorkomt het ontwikkelen van slechte gewoonten. Wanneer bepaald

gedrag niet de kans krijgt te ontstaan, ontwikkelt de gewoonte zich ook niet!

- U creëert een soort hol voor de hond, een zeer natuurlijke schuilplaats. Dat is zijn veilige plek. Als hij eraan gewend is, gaat hij er graag in. Deze veilige plek kunt u indien nodig ook heel handig verplaatsen, in de auto, mee op vakantie of mee naar de tentoonstelling.

Maak de bench leuk voor de pup. Doe hem er alleen in als hij moe is, of zorg dat hij eerst goed is uitgelaten. Vervolgens geeft u hem in de bench zijn eten, iets lekkers en altijd iets te spelen. Behalve 's nachts, zorgt u er overdag voor dat u de pup niet voor een hele lange tijd opsluit. Begin met bijv. 5-10 minuten. Ga naar hem toe als hij even niet piept. Dan kunt u hem eruit halen. Gebruik de bench nooit als straf! De bench moet zijn veilige, prettige plek worden.

Zindelijk maken

De pup heeft zijn aandrang op min of meer gezette tijden; na het slapen, na het eten, na het spelen. In tijd uitgedrukt zo ongeveer om het uur of om de twee

uur. Verwacht niet dat uw pup zelf gaat aangeven wanneer hij uit moet. Dat kunt u pas met een maand of 6 verwachten. Breng hem na iedere maaltijd en slaapje naar buiten en prijs hem uitbundig (of

Tervuerense pup teef

Algemene tips bij het opvoeden van een pup

Veel vrije beweging is noodzakelijk, maar een jonge hond is ook nog snel moe. Ga wat vaker per dag kleine eindjes lopen. Uw pup is in feite nog maar een baby, behandel hem ook zo. Pups die onvoldoende rust en slaap krijgen worden later prikkelbaar en nerveus. Als de pup slaapt, moet dat gerespecteerd worden. Alleen voor het eten mag hij dan wakker gemaakt worden. Geef de hond een eigen plek in huis, waar hij met rust gelaten wordt en zich dus veilig voelt. Hij ligt het liefst ergens onder of in de bench.

Het beendergestel van een jonge hond kan beslist niet alles verdragen. De jonge hond is nog in volop in ontwikkeling, zelfs als hij op een bepaalde leeftijd zijn hoogte bereikt lijkt te hebben. In de periode dat uw hond nog 'los' in elkaar zit moet u met veel dingen uitkijken. Trap lopen, lang op de achterpoten staan, door mul zand lopen, fietsen, uren wandelen of ruwe spelletjes. Deze te grote belasting van de ellebogen en heupgewrichten kan o.a. heupdysplasie tot gevolg hebben. Wilt u de hond optillen dan doet u dit niet door hem onder de oksels op te pakken. Het beste pakt u hem met een arm onder de buik, tussen de voor en achterpoten. De andere hand houdt u tussen de voorpoten. Zo tilt u de hond in de auto, of op de tafel van de dierenarts. Vraag hem/haar dit eventueel aan u voor te doen tijdens de enting.

met een brokje) als het gelukt is op de goede plaats. Ga altijd door dezelfde deur naar buiten, zodat hij de route leert kennen. De eerste dagen pakt u de pup op als hij naar buiten moet, maar tracht hem zo snel mogelijk zelf te laten lopen door hem mee te lokken. Pak een pup zodanig op, dat hij u ziet. Indien u hem onverwacht van achteren oppakt, zal hij schrikken en verkrampen. Straf een pup niet om een ongelukje. Weet hij veel. U mag hem wel aan het schrikken maken door bijvoorbeeld NEE (met zware stem) te zeggen. U tilt hem vervolgens onmiddellijk op en zet hem buiten op de vaste plek. Vergeet niet uitbundig te belonen als het goed gaat, ook als u gewoon aan het wandelen bent. Koppel hieraan een commando bijv. "plasje doen". Door dit telkens te herhalen en te belonen als het goed gaat leert u de hond op commando zijn behoefte doen. Indien de pup plast als u thuiskomt (uit blijdschap) of als u hem bestraft (uit onderdanigheid) dan negeert u dit gedrag. Bij thuiskomst negeert u de pup en zodra hij wat rustiger is geworden en aait u hem, zodat de ergste opwinding voorbij is.

Vanaf de leeftijd van ongeveer een jaar kunt u voorzichtig met de hond gaan fietsen, maar bouw dit langzaam op. Trek voor de basisopvoeding ongeveer een jaar uit. De opvoeding dient te bestaan uit een uiterst consequente aanpak, doch zachtvaardig. Vermijdt een ruwe aanpak. Wees duidelijk en beloon gewenst gedrag. Vermijdt ongewenste ervaringen voor de pup (schrikken) en bevorder gewenste situaties zoals het in contact komen met mensen, kinderen, betrouwbare honden, meerijden in de auto, drukke winkelstraten etc.

Een hond denkt altijd in een rangorde, hij kent geen begrippen als gelijkheid, overleg of democratie!

Wees consequent; wat eens mag, mag altijd, wat niet mag, mag nooit. Bijvoorbeeld op de bank liggen of tegen u opspringen; dit lijkt leuk bij een pup maar als hij groter is en hij heeft vieze poten, is dit minder leuk. Hoe consequenter u bent, des te sneller zal de hond uw wensen leren.

Goed gedrag wordt beloond bijv. met een hoge, aardige stem 'Dat is braaf', of met een brokje/stukje Rodiworst, of met een aai. Ongewenst gedrag wordt bestraft

met ene lage zware stem NEE of door hem te negeren. Beloon of bestraf direct, anders begrijpt de pup niet waar het voor is.

Verder doet u er goed aan om minimaal een puppycursus te volgen bij een hondensportvereniging. Deze vindt u vaak onder de naam Kynologenclub. Er zit er altijd wel een in de buurt. Zij kunnen u verder helpen met allerlei vragen. Normaliter kunt u ook altijd voor advies terecht bij de fokker van uw pup.

De Nederlandse Vereniging voor Belgische Herdershonden

De Nederlandse Vereniging voor Belgische Herdershonden de NVBH, bestaat al sinds 1928 en is een samenwerkingsverband van liefhebbers van Belgische Herders in de breedste zin van het woord. De vereniging kent op dit

Laekense herders

moment ca. 1700 leden. Leden die fokker zijn, leden die met hun hond naar een tentoonstelling gaan, leden die met hun hond actief willen zijn en leden die het ras gewoon een warm hart toedragen. Onder de NVBH zijn verschillende commissies werkzaam:

- De Commissie Kynologie en Fokkerij Toets Commissie houdt zich bezig met het toetsen en begeleiden van de fokkerij. Een onderdeel van deze commissie is de Gedragstestcommissie, zij organiseert en begeleidt de gedragstesten
- De Technische Commissie Werkhonden is gericht op activiteiten rondom de Kringgroepen
- Agility Commissie is gericht op activiteiten rondom behendigheid en Flyball
- De Gedrag en Gehoorzaamheid Commissie is gericht op activiteiten rondom G&G

De Gedragstestcommissie organiseert en begeleidt de gedragstesten.

De NVBH is er in feite voor elke eigenaar of aspirant eigenaar van een Belgische Herder. Om hun leden van dienst te zijn is er een breed scala aan activiteiten ontwikkeld. Gedragstesten, nestbesprekingen, behendigheidswedstrijden, africhtingsexamens en africhtingskampioenschappen om maar enkelen te noemen. Jaarlijks wordt er een Clubmatch georganiseerd, een groot internationaal spektakel waar veelal meer dan 400 honden worden beoordeeld door nationale en internationale keurmeesters op hun uiterlijk.

In het najaar wordt er een Jonge Honden Dag georganiseerd, hier kunt u kennis maken met het tentoonstellingsgebeuren.

De NVBH regelt ook pupbemiddeling die verwijst naar fokkers waar op dat moment puppies verkrijgbaar zijn. Aan zowel de fokker als ook de ouderdieren van de pups worden hoge eisen gesteld zodat dit een goede basis vormt voor een toekomstige pup.

Lid worden

Naast alle bovengenoemde voordelen geeft de rasvereniging 6x per jaar een clubblad uit. Deze staat boordevol interessante artikelen, wedstrijd- en tentoonstellings uitslagen en ander nieuws aangaande de Belgische Herder.

Voor informatie over de contributiegelden, om u als lid op te geven of voor alle overige vragen die u in deze brochure niet beantwoord vond, kunt u altijd terecht bij het secretariaat van de NVBH, e-mail: secretariaat@nvbh.nl

ledenadministratie@nvbh.nl

Voor meer informatie kunt u terecht op de site: www.nvbh.nl

Op onze website vindt u ook uitgebreidere informatie over alle genoemde onderwerpen, foto's en nog veel meer!

Tentoonstelling

Tervuerense Herder beoefent reddingshondenwerk

Een uitgave van de Nederlandse
Vereniging voor Belgische Herdershonden
© 2008

Met dank aan

Mirjam Busser, foto's

Theo Dijkman, foto's

Tovie Hermans-Janssen, tekst

Tom Roozen, foto's

Els van de Steeg, tekst en foto's

Jean-Louis Vandenbenden, foto's

Vormgeving

Mooijekind ontwerpers bv, Loenen (Gld.)